Ե. 6441 1891 ՄԱՅԻՍ 17 ՇՈՒՐԱՆ 32 ԻՆՃԻ ՍԷՆԼ ԱԼԱՖ. ՄԱՅԻՍ 29 ՇՈՒՐԱՆ Ե. 6441

10 ԲԱՐԱ.

ԵԷՎՄԻ ԶԱՀԷԹԱՆ

Թաղրսալար իչին սէնէվիք Մէճիտ 6

Իթքանպոյ Ինչն » » 5

Ինթաք Լէճերէնի Հալիզէ այիտ տիր

Արարատի Էջիրմատ

Իսթանպոլտա, Քիւրքճիւ Խանընտա,

այթ գառտա վագը 21 մէ 23 նիւմէրոլու մաղազալար.

مطبعه وادره خانه سی

استانبولده کورکجی خانده آلت قاتده

واقع ۲۱ و ۲۳ نومرولو مغازه‌لر.

10 ԲԱՐԱ.

منظومهٔ افکار

صاحب امتیاز و مدیر مسئولی

قره‌بت یانوسیان

١٣٠٧ ՄԱՅԻՍ ١٧ ԸՆՀԻՊԻ ԻՄՊԻԵՆԶ ԿԱՌԱՎԱՐՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ ١٣٠٨ ՇԷՎՎԱԼ ٢٠

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ազգ. Ժողովան էքսիլէն նէսի բոնտանի երէսփոխանլարը ինթիխապը լ-չին, կիչն. Ժողով թարաֆընտան թէշքիլ օլունան գոմիսիոն, տիւն, իշպու ինթիխապա տայիր օլան թանոտաթը կուրաեր իճրա իթմիշ տիր։

(27 բուհանիլէրէ ինթիկապ բուսուլապը կէօնտէրիլմիշ օլուպ, պունլարտան 91ի իշպու տավէթէ իճապէթ իթմիշ, վէ նէթիճէսինտէ Դ. Վիճակեան, Դեր. Մատթէոս Սրբազան Իզմիրլեան 72 քուէ, Դ. Վիճակեան Պատր. Փոխանորդ Գեր. Գէորգ Ծ. Վրդ. վէ Արժ. Յովհաննէս Ծ. Վրդ. Սարգսեանի 69ար քուէ, վէ Ե. Վիճակեան Արժ. Արիստակէս Քհնյ. Զիլզէճեան 53 քուէ իլէ Երէսփոխ ինթիխապ օլունմուշլար տրը։

Ինթիխապ օլունան իշպու տէօրթ ադաման մատատ. ավէվկէ իշ ադանդն ինթիխապը թէտավիլի տրատատ (համիմատական) գալմըշ տրը։

Դ. Վիճակ էլէն

Արժ. Եղիշէ Քհնյ. Սէրէնեան 42 »

» Վահան Ծ. Վ. Յակոբեան 36 »

» Մովսէս » Կէօմրիւքճեան 32 »

» Խորէն Ա. Քհ. Բէհլիվանեան 30 »

Ե. Վիճակ էլէն

Արժ. Յովհաննէս Քհնյ. Շահպաղեան 36 »

Ղ. Վահան » Գրիգորեան 24 »

Պունլարդն ինթիխապը տախի, կէլէճէք բէնճէնպիհ կիւնիւ իճրա օլունաճագ տրը։

Տիւնքի բոսթա իլէ վարիա օլան Թիֆլիզտէքի Մշոյ զաղէթասը, նէնի Կաթողիկոս ինթիխապընդն պիր սէնէտէն, եանի կէլէճէք 1892 ապրիլ այընտա իճրա օլունմասը Ս. Սինոդ թարաֆընտան մուգարրեր օլաուզունու, մալիսմաթը մէվսուզէսինէ պլնատն, պէեան խտիեար։

Թէպլիզ (Դավրէժ) զաղէթալարընա չէքիլէն պիր թէլէգրաֆա կէօրէ, մային 3ատ 5 նէֆէր Պապական Ասորիներ, Թէպլիզտէն բէքատ ուզաղ օլմատան պիր մահէլլատ, Մեսրոպ վարդապետ Փափազեանը իլէ ուշաղընը զաթլ իթմիշլեր տիր։

Ա.Զ.Դ

Ս. Քրկչի Ազգ. Հիւանդանոցի հասատութեան հին շէնքին էնքաղէն եալած, «էրէտիա», «երէոռէ», «էրէնիվ», «ոզրամայ», դէներ եայն ի վաճառ հանուած ըլլալով, գնել փափաքողք պարտին դիմել առ ներքին տնօրինութիւնն և անդեկանալ պայմանաց։

16 1891 մայիս (Կնէ+)

Կ. Պոլիս

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

ՍԻՒՆԻԹ ՏԻՒՑԻՆԻ

Էվվէլճէ իլան օլունտուզու վէճհլէ, տիւն Եըլարզ Սէրայի Հիւմայունու պաղչէսինտէ, էվվէլա Թօրխանէ մուզնգասը Համիտիէ մարշը թէրէննիւմ իտէրէք, Մապէյնի Հիւմայունն մէմուրիյնի քիրամը իլէ, Ինտէրտունու Հիւմայունն խատէմէնի վէ պալթաճըլար իլէ չօճուգլարընն բէյքերլերի պրգալունտուգլարը հալտէ, թէզայիւտի էօնր ու իճլալը Բատիշահի իչիւն գուալար օգունմուշ, վէ պատէհու սատթ 3 պուչուգտա, էվվելա Շահզատէկեան Հազարաթընն սիւննէթլէրինէ պաչլանմըշ, վէ միւշարիլէյհիւմ հնգարաթընն էմրի խիթանլարընա սերթապիպ հազրէթի չէհրիկարի Մավրուեէնի բաչա Հոգի Նէզարէթ իթմէքտէ պուլունմուշ տուր։ Պունու միւթէգաբպ պիր տայիրէյի մախսուսէտէ Սատրազամ վէ Սէրասքէր՝ վէ Շուրայի տէվլէթ բէյլտի Արիֆի վէ Մապէյնի Հիւմայունն միւշիրի Ղազի Օսման, վէ խարիճիէ վէ զահրիէ նազրըլարը բաչլատ հազարաթը իլէ սայիր տէնատէկանընն մախտումլարը սիւննէթ վնիլմիշ տրը։

Երլորդ Սէրայը ճիվարընտա սաքին օլանլարընն էվվանը տախի պիր 3 ինճի տայիրէտէ սիւննէթ իտիրմիշլէր տիր։

Տիւնքի կիւն վէ տիւն Պէյէ, մէզքիր մայիրէլերտէ էնվայլ լուսալիտաթը լաթիֆէ, վէ խանէնտէրը թարաֆընտան իճրայի ահէնք խոիմիշ, վէ պա Իրատէյի Շահանէ, կէրէք Եըլորդ սէրայընտա, վէ կէրէք սայիր եէրլերտէ սիւննէթլէրի իճրա գըլընան չօճուգլարընն իսթիրահաթլարընա ֆէվգէլատէ տիգգաթ օլունմուշ տուր։

Իշպու տիւյիւն միւնասիպէթի իլէ, տիւն պէյճիւմիէ վիւքէյայի ֆիլհամ հազարաթը Մապէյնի Հիւմայունա կիտերէք, բէսմի թէպրիքի իչիւն իթմիշլեր, վէ չաեան պույրուլան միւսաատէյի Սէնիյէ իւզէրինէ, թէրթիպ գըլընան զիեաֆէթի Սէնիյէտէ հազրը պուլունմուշլար, վէ թէքրար տիւն ագշամ տախի սէրայի Միւլիւքճանէյէ աղմէթլէ մայիտէյի (զիեաֆէթի) Շէհրիեարիէ գապուլ օլունմուշլար տրը։

Պիլճիւմիէ մէքեաթիպի ասքէրիէ շէգկիրտանը իլէ ասքիրի Շահանէ էֆրատընա եէեէճէքլէր վէրիլմէսի, միւգիմէզայի էմր ու ֆէքմանը Բատիշահիտէն օրմաղա, տիւն Խազինէյի խասսա ճիգթիրա իտէն էրզաղ վէ սայիրէ, մէքեաթիպի մէզքիւրէ իտարէլէրի իլէ ումումի գըշլալարա թէվզի ու իրսալ գըլընմըշ տրը։

Սինէթ մահէլլի իթթիխաղ օլունան, մէքթէպի Թըպպիեէյի Շահանէ իլէ սայիր մէվզուլարտա պուլունան չօճուգլարընն սիւննէթլէրի, մէմուրումախսուսլար վասըթասը իլէ իճրա օլունաճագ ֆէվգէլատէ զինէթլէրլէ էօմր ու իճլալը Շէհրիեարի իչին տուալար օգունմուշ, վէ Խազինէյի Խասսա թարաֆընտան կէօնտերիլէն մէմուրլար, աթիեէյի Սէնիյէյի չըգընն չըգընն չօճուգլարա թէսլիմ իտէրէք, պունլարընն բէտեր վէ թէալիւգլերինէ նէֆիս թաամլար իքրամ օլունմուշ տուր։

ՐՈՒՍԻԱ ՎԷԼԻԻ ԱՀՏԸ

Տէրսաատէթէ վիւրուտի տիւնքի նիւսխէմիզտէ եազըլան, Ռուսիա իմբէրաթօրունուն իչքինէի մախտումու, ֆէխամէթլու Կրանտիւգ Ժորժ հազրլինի համիլ օլան Ամիրալ Գորչիլոֆ զըրհլըսը էվվելքի կիւն Զանագ գալէնինէ վիւրուտինտէ, եավէրանը Բատիշահիէն Ահմէտ Ալի բաշա իլէ Ռուսիա սէֆիրի Մ. Նէլիսոֆ թարաֆընտան իսթիգպալ օլունմուշ, վէ միւթէգաբպէն Զանագ գալէսի իսթիհքամարընտան 21 բարէ թօր աթըլարագ, բէսմի սէլամ իկֆա գըլընմըշ, վէ զըրհլը թարաֆընտան տախի մուգապիլէ օլունմուշ ոուր։ Պատէհու Ռուսիա սէֆիրի, մայէթի իլէ մէզքիւր զըրհլըեա կիտերէք, բէսմը խօշամէտիի իկֆա իլէմիշլեր տիր։

Եէվմը մէզքիւրատ, զըրհլը սապթ 11 ատ Տէրսաատէթէ տօղուզ հարէքէթ իթմիշ, վէ տիւն սապահ սատթ եարըմ բատատէլերինատ լիմանըմըզա վիւրուտ իտերէք, վէ իճապ իտէն բրատթիգա վէրիլէրէք, Ռուսիա սէֆարէթի վէ դօնսօլոսխանէսի հէյէթլերի լանիֆորմալարընը լապիս օլտուղլարը հալտէ, վէ խարիճիէ Ինգիլիզ Սայիտ բաշա իլէ թէշրիֆաթը ումումիէ նազրը Միւնիր բաշա հոգարաթը տատթ 3 բատատէլերինատ խարօրա կիտերէք, թարաֆը հազրէթի Բատիշահիէն ըէսմի խօշամէտիի իկֆա իլէմիշլեր, վէ սէֆիրք Մ. Նէլիսոֆ թարաֆընտան իսթիգպալ օլունմուշլար տրը։ Պու սըրատա սէֆինէյի մէզքիւրէ մուզիգասը թէրէննիւմազ օլմագտա իսխ։

Սատթ 8 բատատէլերինատ Ռումբարդիդ խանէսի թարաֆընտան թաեին օլունան պիր հէյէթի մէպուսէ վարօրա կիտերէք, Կրանտիւգ հազրէթլերինի զիեարէթ իթմիշլեր տիր։

Բրէնս հազր. միհմանտարլըղընա կավերանը Շէհրիեարիէն Ահմէտ Ալի բաշա հազր. թաեին պույրուլմուշ տուր։

Միւշարիլէյհ Կրանտիւգ հազրէթլերինինՏէրսաատէթտէ պուլունաճագլարը միւատէթճէ, պահրիեէ նէզարէթինատէն մանէթլերինէ պիր գաչ սիմիմպօթ իլէ 5 էր 10ար չիֆթէ գայըգլար վէ խաս ախըրատան արապալար թախսիս պույրուլմուշ տրը։

Պիլճիւմիէ էճնէպի սէֆիրլեր տախի Ամիրալ Գորչիլոֆ զըրհլըսընա կիտերէք, բրէնս հազրէթլերինի զիեարէթէն դարթ վիզիթլերինի պըրագմըշլար տրը։

Ռուսիա սէյրը սէֆաեին գումանեասը մէմուրինի իլէ, Տէրսաատէթտէ պուլունան Ռուսիա թէպասը միւթէպերանը, իքի բըմօրքէօր իլէ տիւն սապահ Ա.Յ Սթէֆանօսա կրանդիգի խսթիգպալէ կիթմիշլեր տիր։

Բրէնս հազր. սիվիլ էլպիսէ իլէ տիւն սատթ 8ատ Տօլմա պաղչէ սէրայընա չըգարագ, օրատա հազրը պուլունան Խաս Ախըր արապալարը իլէ, Մ. Նէլիսոֆ վէ Ահմէտ Ալի բաշա ըէֆագաթընատ պուլունտուղու, վէ էրքանը մայեէթինինէ սիվիլ օլարագ, խաս ախըր արապալարը իլէ Պէյօղլունատա Ռուսիա սէֆարէթխանէսինէ ադիմէթլէ, օրատա պիրազ իսթիրահաթատան սոնրա Գալաթա վէ քէօրրիւ թարիգիլէ Խթանպոլ ճիհէթինին պաղը չաեանը թէմաշա մահէլլերինի սէյր ու թէմաշա իլլէեիպ, մէյթէգաբպէն սատթ 11 պուչուգ բատատէլերինատ, Տօլմա Պաղչէ սէրայընա ավէթլէ, Խթանպոլա վէ անտէն սէֆինէեէ ավէթ իլլէմիշլեր տիր։

Ինկիլթէրրա սէֆիրի սրը Ուիլկամ Հուայթ, տիւն ապպահ Ռուսիա սէֆարէթխանէսինէ կիտերէք, իսմինի զիեարէթճիլէր տէֆթէրլինէ գայա իմտիրը միշ տիր։

Կրանտիւգ հազր. պու կիւն տէլամլըգ ալայընտա հազրը պուլունաճագ, պատէհու հուզուրու հազրէթի Բատիշահիէ գապուլ պույրուլաճագ, վէ ագշամայն միւշարիլէյհին շէրէֆինէ պէզիլիւք պիր զիեաֆէթ վէրիլէճէք տիր։

Միշարիլէյհ ահվալը արհհիեէսինէ մէպնի, վաբօրատա գալմագա մէճպուր օլտուղունան, թարաֆը հազրէթի Բատիշահիէն պիր «Ինճօրա Նէֆիս» թաամլար վէ եէեէճէքլէր վէ մէյվէլէր կէօնտէրիլմիշ տիր։

* * *

Ամիրալ Գորչիլոֆ զըրհլըսը սատթատա 18 միլ մէսաֆէ գալմ իթմէքտէ օրտաղ, իչ տիրէքլի իքի պաճալը 5000 թոնէլաթա հասմինտէ պիրինճի սընըֆ էրոպլէրտէն օլուպ, կրանտիւգ հազրէթլերինին ադյեահալը միհնասիպէթի իլէ ֆէվգէլատէ պիր սուրէթատէ տօնատըլմըշտը։ Տէրունինտէ օրթա չաբտա 14 թոբվլէ քիչիւք չարտա 16 գըլթատ էվլվէր թօրու վար տրը, թայլիֆէսի 455 քիչիտէն մուրէքքէպ տիր։

Լիմանըմըզդա պուլունան Ռուս վէ Ինկիլիզ վաբօրլարը, տիւն Բիէնա հազրէթլերին Տէրսաատէթէ վիւրուտլէրի միհնասիպէթի իլէ պայրագլարլա տոնատըլմըշլար տրը։

Իսկիւտար միւթէսարրըֆը Մապրի էֆ. հազր. տիւն Մապէյնի Հիւմայունա պիլ ազիմէ իկֆայի թէշէքքիւր վէ ժէ պուտիսէթլէ, պիլվասրթա իրթիֆաթը Շահանէեէ նայիլ օլմուշ տուր։

Սամսունտան Սիվազա գատար ուզատըլաճագ օլան շըմէնտըֆէր խաթթը ինչասընդն իմթիեազը թալէպինտէ պուլունան Մ. Մագարընը լայիհասը հագդընտա, Իրատէյի Շահանէ շէրէֆսուտուր իթմիշ օլտուղունու Մէճլիսօր եազըեօր։

Իզմիտէն Պաղտատա գատար ինչա օլդնաճագ շըմէնտըֆէր խաթթը թէվմինաթ ադէտէսինէն թէսլիմի, տիւն մէճլիսի նաֆիատան Նէճիպ բաշա հազր. ինէ պէեան խտիմէքլէ, միշարիլէյհ տախի Բարիզէ պա թէլէկրաֆի իչար իթմիշ, վէ եարընն ճէվապը ալընտըգտան սոնրա, քէյֆիկէթ մէճլիսի մէզքիւրճէ պիթթէղէքքիւր, բաղար կիւնիւ մէճլիսի Վիւքէլատա մէվգէյի միզաքէրէեէ գօնուլմագ իւզրէ, էվրաղը մագամը Սատարէթ թագտիմ գըլընաճագ տրը։

Տուեունու ումումիյէյի Օսմանիէ մէճլիսի իտարէսի ըէյիսի Մ. Օպարէ, Տէրսաատէթ ըրխթըմլարը չիրքէթի մէճլիսի իտարէսի ըիեասէթինէ թաեին օլունմուշ տուր։

Պաղը Տախիլիյէ հավատիսաթը իչին սոն սահիֆէյէ միւրաճաաթ օլունա։

ԽԱՐԻՃԻԵՀ

Աֆրիգանըն ճէնուպի չարգիսինտէ վագը Մօզամպիգտէ քիային Բունկուէ Նախրիտէ պուլունան «Սալիսպուրի» նամ Ինկիլիզ խըթիհքեամաթընա, Բօրթուգալըլար Թարաֆընտան հիւճում օլունարագ, Ինկլիզլէր Թարաֆընտան իտիլէն մուտաֆաա իւզէրինէ, հիւճում իտէնլէրտէն եէտիսինին թէլէֆ, վէ եիրմիսինին ճէրիհ օլտուղու, Սան Լօրէնցատան Լօնտրաեա չէքիլէն պիր թէլէկրաֆտա կէօրիւլմիւշ տիր ·

Ինկիլիզ ղազէթալարը պու հատիսէտէն պահս իտերքէն սըրատա, ճէնքճուեանէ պիր լիսան խըթիմալիյէ թէհտիտէ գըլըմայ իտէրէք, արթըգ Բօրթուգալըլար Թարաֆընտան վուգու պուլան թէատտիեաթ վէ թէճավուզաթ սապը ու թէհամմիւլ խուտուտունու պիր բատտէ կեչմիշ օլտուղունտան, Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի, չիմտիյէ գատար Աֆրիգայի Շարգիի Ինկիլիզ չիրքէթինի, պու կիպի մուղայիրի մուահէտաթ վէ մուգավէլաթ հալաթէ մուգապէլէտէն մէն իթմէքտէ օլտուղու հալտէ, Բօրթուգալըլար հագգընտա արգուսու վէճհիլէ մուամէլէյի թէնքիլինէ իճրա իյլէմէք իւզրէ, մէզքիւր չիրքէթի քէնտի հալինէ պըրագաճաղընը պէեան իթմէքտէ տիրլէր ·

Պու մուհարէպէտէ Բօրթուգալըլար 250 քիշի իլէ եէրլի էհալիտէն 500, վէ չիրքէթի մէզքիւրէ աասքէրի իսէ, եալընըզ 60 նէֆէրտէն իպարէթ օլուպ, Բօրթուգալըլարտա 4 վէ Ինկիլիզլէրտէ պիր թօբ պուլունմագտա իմիշ ·

Բօրթուգալ հիւքիւմէթինին տիւչար օլտուղու պուհրանը մալինին պաշլըճա էսպապընտան պիրի տէ Աֆրիգա միւսթէմլիքէաթընճա Ինկիլթէրրա իլէ պիր ան եվվէլ պիր իթիլաֆ հուսուլէ կէթիրէմէմէսի մասաէսի օլմաղլա, հիւքիւմէթի մէզքիւրէ Լօնտրա իլէ պիր սուրէթի թէավիւզ ագտընտա կէօրտիւկի միւշքիլաթտան նաշի չիմտի Ֆրանսաեա զիհատէսիյլէ մէյլ ու րաղպէթ կէօսթէրտիկի, վէ ումումու մալիեէսինին Ֆրանսա միւէսսէսաթը սարրաֆիյեէսի սաեէսինտէ, թէավիւզ իտիլմէսի իւմիտի գավիլինտէ պուլունտուղու, վէ իշթէ պունտան տօլայը Ինկիլթէրրա իղհարը խուսումէթ իյլէմէքտէ օլտուղու, վէ Ինկիլիզ ղազէթալարը պու սէպէպլէ Բօրթուգալ հիւքիւմէթի ալէյհինէ ֆըրսաթ պուլտուգճա, նէշրիեաթը չէտիտէտէ պուլունտուգլարը պազը մէհաֆիլտէ րիվայէթ օլունմագտա, վէ պու միւթալէաթըն բէք տէ պայիտ իւլ իհթիմալ օլմատըղը Բարիստէն ալաֆր · 27 մայիս թարիխլիյէ չէքիլէն օլունան աթիտէքի թէլէկրաֆտան միւսթէպան օլմագտա տըր ·

« Բօրթուգալ մալիեէ նազըրը ճէտիտի, պէօյլէ պանգա էրքէանընտան պազըլարըյլա միւլագաթ իյլէմիշ, վէ Բարիսէ վիւրուտունին իրթէսի կիւնիւ պիր մուամէլէյի ազիմէյի սարրաֆիյէյէ իճրա իտէրէք, պունտա Ֆրանսըզլար Թարաֆընտան, հագգընտա մուավէնէթի սերիա իճրա գըլընտըղընը, վէ պիզզաթ Բարիստէ պուլունմասը, Բօրթուգալ հիւքիւմէթինին թէահհիւտաթընա րիաեէթ իտէճէկի ազմի գավիյսինտէ պուլունտուղունու պիր թէէմինաթ սահիհէ օլտուղունու պէեան իյլէմիշ տիր ·»

Իշթէ պունտան անլաշըլտըղընա կէօրէ, Բօրթուգալ հիւքիւմէթի իլէ Ֆրանսա ճիւմհուրիյեէթի պէյնինտէքի միւնասէպաթը հասէնէ կիթտիքճէ քէսպը թագվիեէթ իթմէքտէ, վէ պունուն սիեասիեաթճա էհէմմիյէթտէն խալի օլմաղը բօլիթիգաշինասան ինտինտէ միւսէլլէմ պուլունմագտա տըր ·

Պարօն տը Հիրշ Բուսիատան Թարտ ու թէպիտ իտիլմէք իսթէնիլէն եէհուտիլէրի, Արժանթին ճիւմհուրիյեէթի տախիլինտէ միւպաեէա իթմիշ օլտուղու արազիտէ իսքեան իյլէմէք արզուսունտա պուլունտուղունտան, պու պապտէ Բուսիա հիւքիւմէթի իլէ միւզաքէրաթը լազըմէ իճրա իյլէմէք իւզրէ, Հուայթ նամընտա պիր Ինկիլիզի, Թարաֆընտան մէմուրէն Բէթրսպուրկա իզամ իյլէմիշ, վէ մումաիլէյհին տախիլիեէ նէզարէթինէ վուգու պուլան միւրաճաաթընտա, Բուսիա հիւքիւմէթի Թարաֆընտան մէճլիսի բուհանի նէզտինտէ գօմիսէր պուլունան Բօպօտօչէֆէ միւրաճաաթ իյլէմէսի Թավսիէ իտիլմէքլէ, միւմաիլէյհի պիր գաչ տէֆա կէօրմէք իսթէմիշ իսէ տէ, մազհարը գապուլ օլամատըղը, վէ պունտան մէմուրիեէթի վազգէչմէնին պիր հիւսնի նէթիճէէ միւնճէր օլամայաճաղը խուսուսունտա Բէթէրսպուրկտան Նօյէ Ֆրայէ Բրէսսէ ղազէթասընա չէքիլէն պիր թէլէկրաֆտա րիվաեէթ օլունուեօր ·

Աթինատան եազըլտըղընա կէօրէ, Ալմանեա իմփէրաթօրունուն հէմշիրէսի Բրէնսէս Սօֆինին Օրթօտօքս մէզհէպինի գապուլ իլէ, բրօթէսթան մէզհէպինի թէրք իյլէմէսինտէն տօլայը, Ալմանեա իմփէրաթօրու ինֆիալ իթմիշ, վէ պունա պինաէն էվվէլճէ գարարլաշտըրըլմըշ օլան սէյահաթ թէեխիր իյլէմիշ իտի ·

Մուախխէրէն վալիտէսի իմբէրաթօրիչա Ֆրէտէրիգ իլէ պազը էրքեանը աիլէսինին թէվասսութու իլէ պու պիրուտէթ տէֆ ու զայիլ օլտուղունտան, եէնիտէն վէլիի ահտը իլէ Բրէնսէս Սօֆի Պէռլինէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իյլէմիշլէր տիր ·

Պու թէպտիլի մէզհէպտէն տօլայը, բրէնսա Գօնսթանթին Պէռլինտէ էսքի մուամէլէյի միւվէտտէթքեարանէ իլէ իսթիգպալ թագիյեէսի կէօրմէկճէկի զաննը թէամմիւմ իթմիշ տիր ·

ԹԻՃԱՐԻԵՀ

Բարիստէ նէշր օլունան Մէսաժէր գազէթասը, տէվլէթի Ալիյէ իլէ Ֆրանսա արասընտա ճէրէեան իտէն մուամէլաթը թիճարիյէէ հագգընտա Թաֆսիլաթը աթիեէյի վէրիյօր ·

Տէվլէթի Ալիյէնին թիճարէթի խարիճիյէսի հէյէթի մէճմուասը իլէ, նազարը Թագտիրէ ալընըրսա հալտէ, 726 միլիօն ֆրանգ Թախմին օլունապիլիր քի, պունուն 428 միլիօն ֆրանգը իտխալաթ, 298 միլիօն ֆրանգը տա իխրաճաթ տըր ·

Մըգտարը մէզքիւրտէն Ֆրանսանըն հիսսէսինէ իսապէթ իտէն իտխալաթտա 45 միլիօն իխրաճաթտա 120 միլիօն ֆրանգ օլուպ, օ տա մէմալիքի մէզքիւրէ մուամէլաթը թիճճարիեէսինին խուսուսու (պէշտէ պիրի) իլէ րուպու արասը տըր ·

Պու մըգտար հէր նէ գատար սահա զիատէ չաշմըշ իտիգատ պիր տէրէճէտէ օլաճագ իսէ տէ, սէզայի թէէսսիւֆ տիր քի, իխրաճաթ խուսուսունտա, պիր գաչ սէնէտէն պէրի թէտէննի կէօրիւլմիւշ տիր, իխրաճաթ եվվէլէրի 133 միլիօն ֆրանգա պալիղ օլմուշ իքէն, սօնրալարը 93 միլիօնա թէնէզզիւլ իթմիշ տիր ·

Պու թէտէննինին էսպապը չօգ տուր, էզճիւմլէ չարգ չըմէնտօֆէրլէրինին նէգտիկէրի իլէ իրթիպաթընտան, վէ պաշգա վէսայիթին իլլասընտան խալիճէ թէտէննի վուգուա կէլիպ, մէսէլա Միւթթէհիտէ Ամէրիգա, ճէլպ իտէճէկի տէրի վէ եիւն իչին, արթըգ Մարսիլեանըն վասըթասընա միւրաճաաթ իյլէմէեօր ·

Բէզըլիք էշեալէրի հէմ Ֆրանսաեա միւնհասըր օլան պազը թիւրք էմթիասը իթալիա եօլունու թութմուշլար քի, իպէգ վէ էսքի մաատինլէր վէ զախիրէ անլէր միւեանընտա տախիլ տիր · Մամաֆիհ չու թէտէննիեաթ իլէ պէրապէր տէվլէթի Ալիյէնին Ֆրանսաեա վէ Ֆրանսանըն տէվլէթի Ալիյէյէ իխրաճաթը պիրպիրինտէն զիեատէ ֆարգլը տըր ·

Նազարը տիգգաթա ալընաճագ միւհիմ ումուրտան տըր քի, Ֆրանսա Թիւրքիանըն ղանէթ գատիմ վէ էյի պիր միւշթէրիսի օլուպ, ալըշը չէյլէր սաթթըղընտան չօգ տուր · Ֆրանսանըն Տէրսաատէթ գօնսօլօսու մարիֆէթի իլէ վէրիլէն մալիւմաթա կէօրէ, տէվլէթի Ալիյէնին Ֆրանսաեա վուգու պուլան իխրաճաթը, խամ էշեա վէ մէճքիւլաթ նօգթայի նազարընտան զայիֆ օլուպ, իշլէնմիշ էշեա մըգտարը զիեատէսիյլէ ազ պիր նիսպէթ տէ տըր · Մահսուլաթը թաղիեէ վէ խամ էշեա արասընտա, Ֆրանսանըն մըգտարը քէսիրէտէ օլարագ, սաթըն ալտըղը չէյ, խիպէք տըր քի, սէնէտէ օրթա հիսապ 21 միլիօնա պալիղ օլուր · Անտէն սօնրա եիւն տըր, պու տա 19 վէ 20 միլիօն տէրէճէսինտէ տըր · Ցէնճիրի 8-9 միլիօն մըգտարընտա օլմագ իւզրէ, խամ տէրի տըր · Զախիրէ վէ զէյթին եաղը հասըլաթը, վէ բամպուգ, քէթէն, թիւթիւն վէ տիւէր մէվատտըն էհէմմիյեէթի չօգ ազ տըր · Մէէքիւլաթ (եէնէճէք) միւեանընտա պուղտայ մահսուլաթընըն ֆէյզ ու պէրէքէթինէ կէօրէ 10 իլէ 40 միլիօն արասընտա տըր ·

Մէյվէլէր վէ խուշաֆ իլէ գուրու իւզիւմ, օրթա հիսապ 28 միլիօնա եագլաշըյօր · Շարապ մահսուլու սէնէվի թագրիպէն 5 միլիօն քադէլէրինտէ տըր · Ազ էհէմմիյեէթի օլան մէվատտան պազըլարը տա աշաղը ճինս զէյթուն եաղը իլէ գուրու սէպզէվաթ տըր ·

Իշլէնմիշ մաթթալարա կէլինճէ, պունլարըն Ֆրանսաեա իխրաճը բէք ազ տըր · Պու միւեանտա անճագ խալըլար, զիքր օլունապիլիր, թախմինէն սէնէտէ 9 միլիօնա պալիղ օլուր, տէգիգագլըգտա մահսուլաթը օլան տէրիլէրին իխրաճը իսէ տահա էհէմմիյեէթսիզ տիր ·

Իտխալաթա կէլինճէ, մէմալիքի տէվլէթի Ալիյէյէ կէօնտէրիլէն մալթաին պաշլըճասը ֆէսլէր, վէ քէօսէլէ օլուպ, սէնէտէ 10 միլիօն ֆրանգ գատար կէթիրիլիր · պու մաթթայի նէֆիս պիր սուրէթտէ իմալ իտէն մէմլէքէթլէր Ֆրանսանըն մաթթալարընըն մահիյեէթի վէ մէզիեէթի Ֆրանսաեա պիր գաչ սէնէտէն պէրի ... ալայէլէր եաղմագ պէէմ ... թէլտիտ ... պիր գըսմընը ... սաթըլմագտա տըր, այնէ մէմլէքէթլէրէ իրսալ իտիլմէքտէ տիր ·

Տէրիտէն սօնրա եիւն տօգումասը 2 ինճի տէրէճէտէ օլուպ, պու տա 9 միլեօնա պալիղ օլմագտա տըր · Բամպուգ տօգումասը 5 միլեօնու թէճավիւզ իյլէմէզ · Իպէգ տօգումասը իսէ 4-5 միլիօն բատտէսինտէ տիր · Մարսիլիա իլէ Հավրատան կէօնտէրիլէն գահվէ 7 միլիօն տուր · Պէյազ չէքէր, տէմիր էշեալար, քիթապ վէ քեաղըտ տա իխրաճաթըմըզըն պիր գըսմընը թէշքիլ իտիեօրլար ·

ԹԷՖՐԻԳԱ. (41)

ԹԱՄԱՔԵԱՐԼԸԳ

ՄԻԼԻՕՆԼԱՐՃԱ ԲԱՐԱԼԱՐԸ ՕԼԱՆԼԱՐ

Լուիինին պուրատա պուլունմասընտան, եանի քիպրինիզէ թօգանմասընտան նէչէթ իյլէմէքտէ օլմալը տըր, չիւնքի քիւլի եալանլարընըզը վէ խոտիալի վահիեէլէրինիզի զահիրէ չըգարմագտայըմ տըր · Եվվէթ, Մ · Լուի, պու պիզիմ Մ · Բօրքէն եալանճընըն պիրի տիր, նէ սիլքի ասքէրիտէ խըրսըզլըգ իտէրէք մազհարը իլթիֆաթ վէ միւքաֆաթ օլմուշ տուր, վէ նէտէ գօմանտանլըղը վար տըր, կէրչի օրատա պուլունմուշ տուր, լաքին մէմուրիեէթի, մէէքիւլաթա տաիր խըտմէթլէրտէն էօթէէ կէչմէմիշ տիր · Նասըլ քի սօնրաքի մուհարէպէտէ Մատրիտէ գատար կիթմիշ, վէ մէմուրիեէթինճէ սայի հալի կէօրիւլմիւշտէն, Թարտ իտիլմիշ տիր · վէ չիմտիտէ էօթէքինին պէրիքինին բարասըյլա մուամէլէճիլիք իյլէմէքտէ, վէ էնվայի իրթիքեապա տախի սիմսարլըգլարտա պուլունմագտա տըր, վէ սինէսինտէ թաչըմագտա օլտուղու գըրմըզը չէրիտպարչասը իսէ, Ֆրանսա նըշանը չէրիտի օլմաեըպ, իլլա բարա Թարաֆընտան վիրիլմիշ «Լըժօն տ'Օր» նըշանը չէրիտի տիր, վէ էօյլէ պիր չէրիտէտէ, Թապիաթիյլէ ազըլըքի սահէսինտէ նաէլ օլապիլմիշ տիր · Եվէթ, տուէլլօլարտա պուլունտուղու տախի քեամիլէն եալան տըր, չիւնքի օլ մէրթէպէ գօրգագըն պիրի տիր քի, էօ՛ տէեի պաղըրըան անինտէ էօտիւ բաթլար, վէ պունտան գաթինազար, գաթէն տարասը ալընըր օլտուղունտան, վէէվ չըգըրպտա լաեըգըլ պիր ատէմ տուէլլօ թէքլիֆ իտէճէք օլսա, գաչուլունէ իրթիքեապ իթմէճէքէր, քէմալի թահգիր իւզրէ գաֆասընա պիր պասթօն ինտիրճէճէկինտէ չիւպհէ եօգ տուր, - տէտի Սէնթ Էրէմ ·

—Էֆէնտի, պանա պիր միւրաճաաթընըզ օլտուղունտա պու եօլտա մուամէլէ իթմէգլինիզ, պէսպէլլի պու կիւն հիչ պիր իշինիզ պուլունմագտէ օլմամալը տըր, - տէտի մումաիլէյհ ·

—Օ՛ասամ սէնտէ, պէնիմ պիր իշիմ օլտուղունտա, սիզէ բարա վէրիպ եաբտըրըմագտա մըըմ, պունտան պէօյլէ տախի էօյլէ եաբարըմ, հալպու քի սիզին նէ եօլտա հիյլէպազ օլտուղունուզու պիլտիկիմտէն, վէ Մ · Լուիիտէ սէվտիկիմտէն, սըրրընըզը պիլտիրէրէք սագընտըրմագ իսթէմէքտէ իմ տիր, էվվէթ գուրմուշ օլտուղըմուզ մուամէլէճիլիք սուզայըրկտան գուրթարմագ իսթէմէքտէ իտիմ, վէ պունտա ճէօսթլուգ վաղիֆէմտէն տիր, - տէտի Ֆլօրէսթան ·

—Լաքին, պիր ատէմին հիւսնի խըտմէթինտէ Թագտիր օլունմալը տըր, նանքեօրլիւք իսի պիր չէյ տէկիլ տիր, տօսթունուզա էօյլէ պիր "բրը իֆշա իթմէքտէ իմ տիր քի, էհէմմիյեէթի ազիմէսի տէրքեար օլտուղունտան, չայեանը միւքեաֆաթ տըր · · · - տէտի Միրօտիէր սիլթէմալիգ պիր սուրէթտէ սէօյլէնէրէք ·

—Էֆէնտի, չիմտի անլատըմ պանա կէլմէքլիքտէն մագսատընըզը · խա՛յր, սիզին խըտմէթինիզտէն տօլայը, քէնտիմի գաթ'ան չիւքրանիյէթէ պօրճլու կէօրմէքտէ տէկիլիմ · · · պազըլըմհազըրթընըզ նիյէթինիզտէ պիր խըտմէթ մի իտի, - տէտի Լուի մահզունիյէթ իւզրէ սէօյլէնէրէք ·

Մումաիլէյհ Միրօտիէր, եաղլատըղը պիր ալը, էօյլէ գօլայճա բէնչէսինտէն չըգարամայաճաղը օլմատըղընտան, Սէնթ-Էրէմ Թարաֆընտան զուհուրա կէլէն հագարէթլէրի հիչ իշիթմէմիշ տիր կիպի պիր հալտէ պուլունարագ, վէ մէրգումա խիթապէն սէօյլէնէրէք,

—Մ · Լուի Բիշարըն քէնտիսինտէն պէնիմ քէնտինէ նէ եօլտա ինթիֆաէ չարթլար իլէ աղճէ իգրազ իթմէգ իսթէտիկիմի, վէ պունտա նէ միննէթտարլըգ իճապ իյլէմէք խըթէտիկիմի, վէ օլ վագըթ, ֆահիշ պիր թէքլիֆիմ վար մը տըր եօգմու տույուր անլատապիլիրսինիզ · վէ պիլմէլի ալէյհ, էֆէնտիլէր, էկէրչի պէնիմ եանընըզտա պուլունմագլըղըմ թէզէքքիւր վէ գարարընըզա մանի օլմագտա իսէ, չու եանտաքի սալօնա կիտէրէք սէզայէսթէ գօնուշապիլիրսինիզ · - տէտի ·

—Պէնիմ զիեատէսիյլէ ազիզ տօսթում միւսիւ Բօրքէն, տօղրուսու պունու բէք իյի սէօյլէտինիզ, իշթէ չիմտի հագգը պիր չէյ սէօյլէտինիզ, - տէտի Ֆլօրէսթան ·

Պաղէհու Ֆլօրէսթան, եանի Սէնթ-Էրէմ Լուիի գօլթուղունտա ալարագ եանընտաքի սալօնա կիթմէքտէ իքէն, Միրօտիէրէ խիթապէն,

—Ավդէթիմտէ սիզէ պու կիւն պուրատա նէ իչին, վէ նասըլ նէ սէօյլէ-

Նու Ցայէ կէօրէ, մէմալիքը տեղեկթի Ալիեէնէ սէնէվի 45 միլիոնլուղ եւ եա սամթըլըրմըզ հալտէ, 120 միլիոնլուղ սամթըն ալըեօրուզ։ Պու առէալին Թարհընտան զուհցուր խոէն 70 միլիոն, օ գատար մանատար ւըր քի, մէմալիքի Օսմանիէյէ իլէ մունասէպէթը Թիւճճարիյէյէ պուլունան մէմլէքէթլէր ըջինտէ Ֆրանսա եէկիւմնէ սամթըլապիլիր։ Իշբ Նազարտար հիմտէ Թարտֆատարանը Ֆըրանսայի, տեվլէթի Ալիիէ իլէ մունասէպաթը ճարիիէսինտէն գիճան իթմէքտէ օլմուզմուշտուր խուսուս խոէրլէր իսէտէ, Մ. Սէլիեէրին բէյան պու մէրքէզտէ ւէկիլ տիր։ Ֆրանսանըն Տէրսաատէթ գօմմօրջու վէքիլի պուլունան մունատիլէյհ միէօր քի, Ֆրանսա մէմալիքը Օսմանիէհէրէն եալընըզ խամ էշեա վէ սէնաիէ հաջաթճաթ չէյլէրի ալըեօր։ Սամթըրղը էմթիեա իսէ պիլաքիս Ֆապրիգալարտան կէչմիշ մամուլաթ տըր։ Չիճան իթմէք չէօյլէ տուրսուն, մէմալիքի տէվլէթի Ալիիէնէ, մահսուլաթը խամինէ Ճէքլի ձիլթընտա պիր Թագըմ էշեա սաթըեօր քի, պունլարը եվվէլճէ իրէք, եիւն, բամպուգ, քէթէն, քէնէվիր, գէյթին մահսուլաթը վէ չիյ տէրի կիպի խամ էշեատան ֆապրէթ օլմաքմուղրէ սաթըն ալըեօր իտի։ Պու մուամէլէ Ֆրանսա էրպապը սէնայիինէ, Թիւճճարընա, վէ Ֆրանսըզ սէյրը Սէֆային գուռթանեալարըմըզա սաֆի պիր քեարը Թէքէմին իյլէյօր։

Պինաէն ալէյհ Վէմալիքի Օսմանիէ, Ֆրանսա իչիւն մուհիմմ պիր մախրէճ օլուպ, մուամէլաթը Թիւճճարիէհէտ Ֆրանսանըն զիեատէ աերմի գազանտըղըռը խուսուս իթմէք վաճի վէ ալեօ պիր քէյֆիյէթ օլուր։ Հագիգաթը հալտէ, իքի մէմլէքէթին իքիսի տէ, Թէմթի իյլէտիքլէրի էշեանըն մըգտարընը արթըրմասա մէնֆաաթտար տըրլար։ Մէմալիքի Օսմանիէհէ մէնֆաաթտար տըր, չիւնքի Ֆրանսա քէնտիսինին հաթթա Ավօթրիա իլէ Ինկիլթէրրատան գիճասէ իչինէ եարար պիր մուշթէրիսի տիր։ Ֆրանսա մէնֆաաթտար տըր, չիւնքի իհթիեաճը օլտուղու խամ էշեաեը, մէմալիքի Օսմանիէհէտէն ալարագ, անլէրի եինէ քէնտի Ֆապրիգալարընտա իմալ իթտիքտէն սօնրա սաթըեօր։

ՉԻՐԱԱԹ

ՍԻԻՏ ՀԱՍԸԼ ԻԹՄԷՔ ԻՉԻՆ ՊԷԱԼԷՆԻՒԷՆՔ ԻՆԿԷՐԼԷՐ

Պըրլինկթօն Վէրմօնտ Մ. Ամէրիգա 15/27 Աարիլ 1891

(Ցէ-Նէֆ Նէ-ւէէ-Մէ-Ւէ ...)

Միւմքին օլտուղու գատար հէր պիր ինէկի տայիմա այնի առէմ աղջամ վէ սապահ այնի սաաթտա սաղմալը, սաղմադ վաղթընըն չարուգ չարուգ տեկիշտիրիլմէսինին, սիւտիւն միգտարընը էքսիլմէսինէ պէօյիւք Թէէսիրի վարտըր։ Սաղմազտան էվվէլ, մէմէ վէ սապըեըն էյլէքի եըգանըլմալը։ Սիւտ հավատան չաբուգ Թէէսիր ալըր, միւմքին իսէ ինէկի Թէմիզ հավալը պիր եէրտէ սաղմալը, օլմատըղը հալտէ, գօլտուղնէրտէ չօգ պէքլէտիլմէմէլի, վէ չաբուգ սիւզիլմէլի քի, իչինտէքի խարիճի մադտէլէր հալլ օլունմաղըդա մէյտան վիրիլմէսին։ Սաղմազըգ միւմքին մէրթէպէ չաբուգ վէ Թամամ օլմալը։

Մէթեքիւլմիզին պուլունաուղու Վէրմօնթ էեալէթինտէ պիւթիւն ինէքլէրին սէնէվի վասաթ հիսապը 48-50 դըրնէ եաղ տըր։ Պունուն իքի իւչ միսլինի վիրէն ինէքլէր բէք չօգ տըր։ Ալմանեէն պուլուտտա 25-28 դըրհէ սիւտէնտէն պիր դըրհէ եաղ վէ 9½-10 դըրհէ սիւտտէն պիր օգգա բէյնիր եաբըլըեօր։

Ինէք էն չօգ Թամամ հասըլ խոէն հայվան տըր։ 350 օգգա աղըրլըղընտա պիր ինէք 9-10 այտա 2,100 դըրհէ սիւտ հասըլ իտէր, եանի քէնտի աղըրլըղընըն 6 միսլի։ Օ էթ իչին պէսլէնիլէն ինէք վէ եա Թօսունուն այնի վաղըթտա հասըլ իթմէյէ էթին գուվվէթին, իքի միսլի գուվվէթինտէ սիւտ հասըլ իտէր։

Միւճթէմիայի Ամէրիգատա վէ սայիր Նիչէ եէրլէրտէ սիւտ իչին էն չօգ գուլլանըլան ինէք Ճէրզէ Թիւնիէ օ լունան ճինստէն օլուպ, անյէն Ֆրանսա սէվահիլինէ պու խոնէքի ատատան կէԹիրիլմիշլէր տիր։ Պունլար պէսլէնճէ չօգ իւյի տէկիլլէր իսէ տէ, եէտիքլէրի Թաամա նիսպէթէն վիրտիքլէրի սիւտին միգտարը վէ խասսիյէթի, սանքի տիկէր ճինսլէրէն ճիսմէքլին ճիւմլէսինինքինտէն գիճատէ տիր։ Պիր Ճէրզէ ինէկի 1877 Մարտ 5ըն իքի օգգա եաղ տիրհէմ եաղ վիրմի, 78 Մարտ 5է գատար պիր սէնէտէ 253 դըրհէ 320 տրմ. եաղ վիրմիշ։ Եղզըլըն բայիհատը վէ ըէնկի սարի բէք ալէա իտի, ալթուն սարըսը ըէնկին նէեըրէնլէր սէնայի ղանն իտէրլէր, վէ կէնչլէրիյլէ կէօրմէտիքճէ սէնայի Ֆիմատըղընա ինանմազլար իտի։

Միւճթէմիայի Ամէրիգանըն սիւտ ինէքլէրինին սայըսը վէ հասըլաթը հազգընտա օլան «Ալբէրթէվէն» աթիտէքի Ճէտվէլին տէրճ իլէմէքլիյիմիզ Ֆայտէտէն խալի օլմազ զանն իտէրիզ։

Խալքը ահալի	Հասըլաթ օլան եաղ	Ցարգը օլան բէյնիր
1840 դա 4,837,043	—	—
50 դէ 6,385,094	112,760,000 ղըրշ	—
60 դա 8,728,863	169,110,000 »	37,350,000 ղըրշ
70 դէ 11,000,000	216,000,000 »	99,000,000 »
80 » 12,442,137	400,000,000 »	144,000,000 »

Իէնի «Ալբէրթէվէն» մալումաթըմ եօգ իսէ տէ, եազընտա մալումաթ իալնտոիկլիմէ, պու բագգամլարըն 3-4 գաթ արթմըղլարընը կէօրէճէկլիմէ հիչ չիւբհէմ եօգ տըր։

Ցահա պահէ օլունմասը լազըմ օլան վէ հէր ինէք պէսլէնէն Թարաֆընտան միւճէրրէպ պիլինմէսի էյլէմիմ պուլունան Նիճէ Նիճէ խուսուսաթ վար իսէտէ, վաղթըն միւսաատէսիզլիկինտէն աըթըգ իճիթամ վէրմէքլիկէ մէճպուրում։ Էհալիմիզ իչին էն գիմատէ էհէմ միէթլի պիր չէյ վար իսէ, օ տա գիրաաթ, վէ անըն Թէրագգի վէ Թէգամիւլիւնէ եարտըմ իտէն էյատի վէ սայիրէ, էհէմմիյէթլի աըեմէ վէ տիգգաթը քըամիղէ վէրիլմէկի օլտուղունա հիչ քիմսէ ինքեար իտէմէզ։ Պունուն Թէգամիւլիւնէ մանի օլան խուսուսաթը հէր հանկը պիր եօլ իլէ մէյտանտան գալտըրըլմաղա չալըշման, վէ մուվաֆֆագ օլուպ էհալիմիզին պու էն պէօյիւք իհթիեաճընը տէֆ ու իզալէ իտէպիլէն, էն պէօյիւք աահամը իֆա իթմիշ օլուր օլունմալըտը սէզա տըր։ Կէօզիւմիզին աչըլըմ էմրաֆըմըղա պագալըմ, ասըլ վէ առէէթլէրիմիզի էյի մուաաէնէ իտէ, իչէ եարալըղը պիլըպ, եարամազ օլանըը պէր Թարաֆ իտէլիմ։ Պաձարտաջ պէօյլէ կէօրմէկլէ պէօյլէ եապարըմ սէօզլէրինի պըրաղարագ, պիրագաձ կէրէք ակտէլէթլիտիք Թարաֆընտան էվրօբանըն եէնիլէ գէօսրամաթ մէքԹէպլէրինէ կէճմէքլիյէն, վէ կէրէք քէնտտի մէսաիիլ վէ արղուլարըյլա պու ճինս մէքթէպլէրտէ օգուէան էվլատլարըմըզըն սէօզլէրինէ տիգգաթ իտէլիմ, վէ պու էվլատլարըն աաքըլըննը — քի պէլքի չիմտի եիւզլէրէ պալէղ օլմըշ — պիլէրէ իպլաղ իտէլիմ։

Ս. Պ. ՍԷԼԵԱՆ

ՄԷԲԵՍԱԹԻՊ

ԹԷԲԻՐՑԱՂԸՆՏԱՆ

... խմբագիր,

Առաքինութիւնն է արդեօք երբ ո՛և է պաշտօնեայ մը, իւր պաշտաման մէջ հաւատարմութիւն և անխոնջ աշխատասիրութիւն կը ցուցնէ. — ըստ իս, յաւէտ իւր պարտքը կատարած կը լինի. և ոչինչ իրաւունք ունի հանրութենէն շնորհակալութիւն սպասելու։ Միանգամայն ճշմարիտ է սակայն որ այդ կարգի հաւատարիմ պաշտօնէից ծառայութիւնք երբ հանրային գնահատման կ՚արժանանան, յայնժամ գրգիռ մը կ՚լինի իրենց առաւել եւս արդիւնաւորապէս և անձնուիրութեամբ ծառայելու։

Քաղաքիս Հայ հասարակութիւնը, երկու որոշ և իրարմէ անկախ Թաղերու կը բաժնուի. — Ս. Թագաւոր և Ս. Խաչ Թաղեր — որք ունին համանուն եկեղեցիք, նաև դպրոցներ, Թաղական խորհուրդք և այլն։

Մենք ընդհանրապէս կը սիրենք հաճելի և ուրախալի խնդրոյ վերայ գրել ու խօսիլ. ուստի Թողլով Ս. Թագաւոր Թաղի հարուստ և առատ եկամուտ և ամսական 45 ոսկւոյ պիւտճէ ունեցող Ս. Յովհաննեան վարժարանի վրայ գրել, կու գենք աղքատիկ Թաղի աղքատիկ վարժարանի վրայ գրել այս անգամ։

Ս. Խաչ Թաղի Յիսուսեան ազգային վարժարանը, 1890 Մարտ 19ին պատահած հրդեհէն, մեկ մասն այրելով յաւէտ կարգեալ յանձնաժողով մը կ՚աշխատի անընդհատ, և յուսալից ենք որ շնորհիւ գթառատ և կրթասէր Վեհ. կայսեր մերոյ, ի մօտոյ շինութեան գործին պիտի ձեռնարկուի։ Հրդեհէն ազատուած մասին մէջ, սոյն վարժարանի երկսեռ ուսանողք ըստ սովորականի իրենց դասերն կառնեն։

Վարժարանը ունի նախակրթարանի աւեն յարմարութիւն ունեցող և կրթւած Վ. Յեսուամե. Խորհրդոյ պահանջածին համեմատ լաւ կրթական ծրագիր մը, որ մեծ պատիւ կը բերէ նորա հեղինակին կարողութեանը։ Բաց ի սոյրդ ընթերցանութենէ, կ՚աւանդուին Կրօնագիտութիւն, Թուաբանութիւն, Աշխարհագրութիւն, Հայոց Պատմ. Երաժշտութիւն, Գեղագր. — աղջկանց համար Ձեռագործ — նաև Հայերէն, Թըրքերէն ու Ֆրանսերէն։ Վարժարանի Տընօրէն-դասատուն է, Պէրպէրեան վարժարանի ընթացաւարտներէն, աղնիւ բնաւորութեան տէր, կարող և ուսեալ մի անձ. — Մեծ. Յովհաննէս էֆ. Ս. Նէկենեան. — որ անխոնջ ջանիւք և քրանայթող աշխատասիրութեամբ կը ջանայ ազգային մանկտւոյն դաստիարակութեան համար։ Կան նաև, Պէրպէրեան և այլ վարժարանաց ընթացաւարտներէն, 7 կարող դասատուներ և մեկ վարժուհի, որ սա եւս Հախխոմեանց վարժարանի ընթացաւարտներէն է։

Յիսուսեան վարժարանը կաշակերտին 320 երկսեռ ուսանողք. որոց ամսաթոշակներէն հազիւ 3 լիրաի չափ կըհայ դոյանալ, իսկ վարժարանի ամբողջ ծախքը ամսական իբր 19 լիրա լինելով, մընացեալ 16 լիրաները, պատուարժան Թաղ. խորհրդոյ գործօն աշխատութեան շնորհիւ կը հայթայթուի, վասն զի չունի կամ Թէ գրեթէ բնաւ չունի կալուածական եկամուտներ։ Թաղ. խորհուրդը, վարժարանը ուղղակի իւր հսկողութեան ներքև ունենալով, Տնօրէնին ու դասատուաց հետ մեկտեղ, գիշեր ցորեկ կաշխատի օգտակար ընելու և արդիւնաւորապէս ծառայելու, և ապագայ կրթեալ հայ սերունդներ պատրաստելու։ Ուրեմն շատ ճշմարիտ է այն խօսք, Թէ որչափ կարևոր պէտք մ՚ալ ըլլայ, դրամը որչափ ալ օգտակարապէս գործածնի դայն, սակայն դրամի քանակութեան քիչ կամ շատ ըլլալէն աւելի կարևոր բան մը պէտք է, այն է յօդուտ հայ բռնեալ, անձնուէր աշխատասիրութիւն, եռանդուն, անխոնջ և յարատև աշխատասիրութիւն, և յայնժամ դրամի քանակութիւնը որչափ ալ քիչ լինի, կըրնայ մեծամեծ արդիւնքներ յառաջ բերել։

Մեր այս պարզ նկարագրութիւններով կու գենք մասնանիշ ընել Ս. Խաչի Յիսուսեան Ազգային վարժարանն, և ի վեր բերել Մեծ. Տնօրէն էֆէնտիի, դասատուաց և Պատ. Թաղ. խորհրդոյ աշխատութիւնն, որով Թէպէտ առ ազգն և առ մարդկութիւնն ունեցած պարտքերնին կը կատարեն, բայց հանրութիւնըն եւս պարտաւոր է իւր գնահատութիւնն յայտնել ի քաջալերութիւն Պատ. Թաղ. Խորհրդոյ, Մեծ. Տնօրէնի և դասատուաց, և կարծեմ Թէ ամենայն հայոց Նականութեամբ կըսամ խորհիլ Թէ նոյն Թաղեցւոց ամենուն միանգամայն Թարգման կը հանդիսանամ, այս տողեր տալով Մանզումէի ի հրատարակութիւն։

ՄԻՀՐԱՆ

13 Մայիս 1891

Ռոտոսթոյ

* * *

Ամասիա սանճաղընտա Մէրզիֆունտան 7 Ապրիլ 1891 Թարիխլիյէ Թարաֆըմըզա աթիտէքի մէքթուպ եազըլմըշ տըր։

Եազմուրսուզլուգ վէ գուրագլըգ սէպէպիյլէ, պէլտէմիզ էհալիսի գիճատէսիյլէ միւթէզարրըր օլուեօր, եէտի հաֆթատան պէրու եաղմուր եաղմամագտա տըր։ Պու գուրագլըգտան էն էվվէլ, աֆիօն մահսուլու մահվ օլմագ հալինէ կէլմիշ տիր, Մէրզիֆուն, Ամասիա, Հաճի-Քէօյ, Զիլէ, Քէօփրիւ, պունիւզտէն գիճատէսիյլէ զարարտիտէ օլտուլար։

Կէչէն հաֆթա, իքի կիւնչէ սողուգ օլտու, պու էյնատէ չիչէք հալինտէ պուլունան պիւթիւն մէյվէլէր վուրուլուպ մահվ օլտուլար, օլ տիլքիւչը պաղլար վէ պաղչէլէրի Թէզիմն իտէն չիչէքլի աղաճլար վէ ասմալար գավրուլուպ պիթտիլէր։ Պու նիւզտէն Մէրզիֆոնուն պաղլարը էհալիեէ ալէյհիսար 40,000 լիրա զարար վիրտիլէր։

2000 գըլթա պաղը օլան Հաճի-Քէօյ, եալընըզ 20,000 լիրա, վէ Փաղամ աֆիօնտան կէչէն սէնէնին մահսուլունա նիսպէթէն պու սէնէ 30,000 լիրա զարարտիտէ օլմուշ տուր։

Բահմէթ ու գաֆրանը բապագանկի տավէթ իչին, հիւքիւմէթի Սէնիյէնին էմի ու Թէնպիհի իւզէրինէ, իւչ կիւն օրուճ իյան օլունուպ, չարշըլար վէ ախզ ու իթա մահէլլէրի գաբանտը, վէ էհալի Փէվճ Փէվճ սահրաեա տուաեա չըգտը։ Էկէր պիր հաֆթա տահա բահմէթ եաղմազսա, հալիմիզ պու սէնէ բէք Փէնա օլաճագ տըր։

Հէման Ճէնապը Հագգ իհսաէթինամիւթէնահիյէսիյլէ Փագիր Փուգարաեա Թէրահհումէն զանիմէթլի բահմէթ իհսան պուեուրսա։

ՄԻՒԹԷՆԷՎՎԻՒ

ՀԻՆՏԻՍԹԱՆՏԱ ՖԻԼ ԱՎԸ

Պոմպայտան եազըլըըրնա կէօրէ, ամիրալ Ֆրէմօնթէլ մաեէթինտէ, պիր եավէըը հարպ վէ պիր գաչ նէֆէր սաքէր պուլունտուղու հալտէ, Փիլ ավընա չըգմըշ, վէ բասթ կէլտիքլէրի պիր Փիլ սիւրիւսիւնտէն, միւմայիլէյհ ամիրալ, պիր տիշի Փիլ վուրմուշ տուր, լաքին պու սիւրիւ արասընտա պուլունմագտա օլան մէճրուհ Փիլին եավրուսու, անասընըն եէրէ տիւշտիւկիւնիւ կէօրիւնճէ, Փիրարիլէրտէն այըըլըպ, ամիրալըն իւզէրինէ հիւճիւմ իթմէքտէ իքէն, միւմայիլէյհ աթէշ իտէր իսէ տէ, ԹիւՓէնքտէ պուլունան Փիշէնքլէր աթէշ ալարագ բաթլամազ իկէ, Ամիրալ պիր սուրէթի միւտհիշէտէ եարալանմըշ տըր։ Փիլ եավրուսու տախի վուրուլտուղտան սօնրա, Ամիրալ մաեէթինտէ պուլունան պէվըլթ Թարաֆընտան, Մօնր չէհրինէ

նափլ խոսկերէք, օրատա քեմալի կեմմի իլէ իճրայի թեաամվիւլնէ չալըշըլմըշ ալըր. չու ֆիլ ավը եւ․զլինտէն ագ գալսըքի Պէյճիգանըն էն մահիր ամիրալլարըն-տան պիրինին հէլաքըմա սեպէպիյէթ վէրիլէճէք իմի.

ԼԷԹԱՅԻՖ

Վօլթէր իլէ պիր Ֆէյլէսօֆ

Ֆէյլէսօֆ Վօլթէրէ խիթապէն,

— Ինսան պու տիւնեատէ նէ՛ յէ մալիք տիր.

— Վօլթէր, հիչ չեւէ մալիք տիր, պիրի ճան, պիրի թէն, վէ տիկէրի մալ, չու զատար քի, ճանը բուհանի-հէրին, թէնի հէքիմլէրին, մալի տէ ավուգաթլարըն էլինտէ օլմագլա, հիչ պիր չեյէ մալիք տէյիլիմ.

* *

Պիր եէնի կիւվէյի իլէ կէլին

Գաէմին պիրի, էվլէնտիկի հաֆթասըա, գաւնին վալիտէսի վէֆաթ իտէր, հէրիֆին հէօնքիւր հէօնքիւր աղլամագտան կէօզլէրի շիշէր.

Կէլին. — Վալիտէմի օ գատար սէվէ՞ր մի իտինիզ քի, պու գատար աղլաեօրսունուզ.

Կիւվէյի. — Նէ՞ սէօյլէեօրսունուզ հանըմ, վալիտէնին իթաիկի էւլիւկի գըեամէթէ գատար ունուտամամաճաղըմ.

Կէլին. — Աճայիպ, սիզէ նէ՞ էնիլիք իթտի.

Կիւվէյի. — Էվլէնտիկիմին հաֆթասընտա վէֆաթ իթտի, պունտան պէօյիւք էյիլիք մի՞ օլուր.

* *

Պիր Եունանլը իլէ պիր Վէնէտիքլի

Պիր Եունանլը իլէ պիր Վէնէտիքլի, մէմլէքէթլէրինին չան ու շէօհրէթլէրինտէն պահս իտէրէք, մուպաղալէ իլէրիլէթտիքլէրինտէն, Եունանլը Վէնէտիքլիյէ խիթապէն,

— «Պիւթիւն Ֆէյլէսօֆլար պիզիմ մէմլէքէթտէն չըգմըշ տըր» տէյինճէ,

Վէնէտիքլի տախի ճէվապէն,

— «Էվվէթ տօսթում, պուրասը բէք տօղրու տուր, պիւթիւն Ֆէյլէսօֆլար սիզին մէմլէքէթտէն չըգտըգլարընտան, շիմտի մէմլէքէթինիզտէ հիչ Ֆէյլէսօֆ գալմամըշ տըր» տէմիշ տէր.

ՏԱԽԻԼԻՆԷ

Ադքեատան չըմէնտըֆէր խաթթըրինտ չարըմա թալիպ պուլունմուշ օլան Մ. Բիլլինկին թէվսի իթտիկի քէֆալէթ ազճէսի, մուտաէլլի մէտսիտէ զարֆընտա չէրայիթի լազըմէ իյֆա օլունամատըղընտան տօլայը գանունէն միւսատէրէ իտիլմիշ տիր.

Հէչէն բազար կիւնքի մէճլիսի միւքէլատա, պու մատտէ միւզաքէրէ իտիլէրէք, Մ. Բիլլինկին հագգը սագըթ օլտուղունա, վէ մամաֆիհ պիլ նիսպէ ուֆագ պիր թէէմինաթ ազճէսի իլէ խաթթըր մէզքիւրուն իմթիեազընը եէնիտէն թալէպ իտէպիլէճէկինէ գարար վէրիլմիշ տիր.

Հայտարանը վէ սայիր ֆիւրտ աչիբէթլէր զապիթանընտան օլուպ, չէհրիմիզ կէլէն 52 զաթ, էյալէթի միւլիքէլերի, վէ քէնտի ատլարընա մախսուս էնէր թագըմլարը իլէ, պու կիւնքի սէյլամըրդ ըէսմինտէ, կիւղէրկեահը հաղրէթի Շէհրիեարիտէ սաֆպէսթէյի ինթիրամ օլաճագլար տըր.

Եարընքի ճումաա իրթէսի կիւնիւ Ինկիլթէրրա սէֆարէթխանէսի պաղչէսինտէ, պիր պաղչէ զիեաֆէթի վէրիլէճէք տիր. Ֆէխամէթլու կրանտուգ Ժօրժ հազրէթլէրինին բաքիպ օլտուղլարը Ափրալ Գօրնիլօֆ վաբօրունուն գոմանտանը իլէ զապիթանը տախի իշպու զիեաֆէթէ տավէթ օլունմուշլար տըր.

Ազատ օլունաճագ իւսէրայի զէնճինէ (սիեահ էսիրլէր) իչին, Թէեսիսի մուգթէզայի Իրատէյի Սէնիյէտէն օլան միւսաֆիրխանէնին թահրիրի միւսաթը, էսիրլէր մըղտարըրն պիլինմէսինէ միւթէվագգըֆ պուլունտուղունտան, անըն թահրիրինէ զատար պիր խանէ իսթիճար օլունմագ իւզրէ, Զապթիյէ Նէզարէթի միւվազէնէսինէ, սէնէվի 20.000 ղուրուշ թախսիսաթ իթասը խուսուսունա, Շուրայի տէվլէթ վէ մէճլիսի Վիւքէլա զարարը իլէ, պիլ իսթիզան Իրատէյի Սէնիյէ չէրէֆսուտուր պույրուլմուշ տուր.

Սուաքին իլէ Ճիտտէ պէյնինտէ վազ օլունմուշ օլան թահթէլպահր թէլէկըրաֆ գապլօսունուն մէսարիֆի թամիյինէսի իլէ, պազը սայիրէ զըմմէթի օլան 4400 քիսսուր ինկ. լիրասընըն Թէլէկրաֆ վէ Բօսթա Նէզարէթինին 306 վէ 307 սէնէլէրի խաթթըրը թամիրաթը թէրթիպինտէն թէսվիյէսի խուսուսունա, Իրատէյի Սէնիյէ չէրէֆթէալլուգ պույրուլմուչ տուր.

Պէյրութ սարրաֆանընտան, Իպրահիմ Քէրքէպէ նամ քիմէսնէնին, էթմիշ պին լիրա աէյն իլէ իդհարը իֆլաս իթմիշ օլմասընա, վէ էմրի իֆլաստա, հիլէ հիսս օլունմասընա պինաէն, քէնտիսի թէվգիֆ օլունարագ, Պէյրութ մահքէմէյի թիճարէթինտէն թայինին օլունան սէնտիգլէր մարիֆէթիյլէ, մուհասէպաթը թէտգիգ իտիլմէքտէ իտի. Թէտգիգաթը ճարինէ իւզէրինէ մէրգումուն հիյլէլի միւֆլիս օլտուղունա տայիր պիր խայլի տէլայիլ վէ էմարաթ իսթինսալ օլունմասընա, վէ պունտա հազզըն ու ումումիյէ պուլունմասընա մէպնի, վիլաեէթ իսթինաֆ միւտտէյի ումումիյէսինտէն ալէյհինէ իգամէյի տավա օլունարագ, կէչէն բամազանըն 27ինճի չարշէնպիհ կիւնիւ, մահքէմէի թիճարէթտէ մուհաքէմէյի ալէնիյէսի իճրա օլունմուշ, վէ հինի մուհաքէմէտէ վալիի վիլաեէթ իլէ, պազը էրքեանը վիլաեէթ, վէ թիւճճար, վէ էհալիտէն պիր չօգ զէվաթ սամիուն սըֆաթըլէ իլէ հազըր պուլունուպ, Նէթիճէյի մուհաքէմէտէ, մէրգումուն հիյլէլի միւֆլիս օլտուղունա մահքէմէյի մէզքիւրէ թարաֆընտան հիւքմ օլունմասը իլէ, հագգընտա լազըմ կէլէն մուամէլէյի գանունիյէնին իճրասը իլէ, միւճազաթընըն թայինինի զըմնընտա, մէրգում էվրագը իլէ պէրապէր, Պէյրութ իսթինաֆ մահքէմէսի ճէզա տայիրէսինէ թէվտի ու թէսլիմ իտիլմիշ տիր.

... Մուէլլիֆ,

Ճէրիտէյի միւֆիտէլէրինին, 6440 նիւմէրօլու տիւնքի նիւսխէսինտէ, Սօղանտան նագլէն, Բօստըրմաճը Տաղլարեան Թադէօս աղանըն, չէհրիմիզ Թիւճճարանընտան 5-600 լիրա տօլանտըրարագ ֆիրար իթմիշ իսէ տէ, պաճագըլըղարտան պազըլարընըն թագիպի իլէ, Էսկի Շէհիրտէ տէրտէսթ վէ հիւքիւմէթէ թէսլիմ իտիլմիշ օլտուղու եազըլմըշ տըր.

Մէզքիւր հավատիսին էսասը մունճիպէսի, եանլը տօլանտըրըճըլըգ պահսը, պիլ ու էսաս օլմագլա, մէզքիւր Թըգըրպը Սօղան զադէթայի միւթէպէրէսինէ խիտմէտ իտէն զաթըն, պու պապտէ մալիւմաթը թամմէ ալամամըշ օլմասընտա մէյտանա, թահիհինէ մէճպուրիյէթ հասըլ օլմուշ տուր.

Մէրգում Թադէոս աղանըն, տօլանտըրըճըլըգ եօլունտա, զէրրէճէ պիր հալ ու ֆիլի օլմատըղը, վէ էրպապը հայսիյէթ վէ իսթիգամէթտէն պուլունտուղու, մէրգումու ճիւզիճէ թանըրեանլար ինտինտէ տախի միւսալլէմ վէ աշիքեար տըր.

Հագիգաթի հալին պու մէրքէզտէ օլտուղու, մէրգում Թադէոս աղանըն, էլեէվմ հիւքիւմէթի Սէնիյէտէ, օլ եօլտա պիր իթիչիկի օլմագըլ, հիւըր պուլունտուղու, վէ չու իֆատէմին Թահրիրէն Թէքզիպինէ զըեամէ ճիւրաթ իտէճէք պիր քիմսէ պուլունամատըղը խուսուսլարը իլէ տախի սապիթ օլաճագ տըր.

Կէօրք Գօրճիւլեան

17 Մայիս 1891
Իսթանպօլ

ԹԱՄԻՀ

Տիւնքի նիւսխէմիզին իքի սահիֆէսինին տէօրտիւնճիւ սիւթունունուն 39 ընճը վէ 42 ինճի սաթըրլարտա իզմիր տէնէճէք իքէն, սէհվըն Թէրթիպի օլարագ Իզմիտ տէնմիշ օլմագլա Թաշհիհ օլունուր.

ԹԷԼԷԿՐԱՖԼԱՐ

Բէչթէ 26 մայիս. — Մալիյէ նազըրը մէպուսանքեաթտա, վահիտի գըյեասի մէսէլէսինին գաբուլէն հալլ ու թէսվիյէ օլունաճաղը իւմիտինտէ պուլունտուղունու, վէ պունա տայիր օլան լայիհալարը արզ իտէպիլէճէք օլտուղունու հէյէթէ մէպուսանա պէեան էյլէմիշ տիր.

Տիւնքէրք (Ֆրանսատա) 27. — Տիւն պիր կազ խազինէսինին բաթլամասընտան տօլայը, էտտի պաշ խանէ միւհթէրիգ օլմուշ, վէ իքիսի չօճուգ օլմագ իւզրէ 10 քիշի ալէվլէր իչինտէ գալըպ, պիր չօգ ատէմ եարալանմըշ, վէ աթէշ հէնուզ սէօնտիւրիլէմէմիշ տիր.

Բարիս 27. — Ամէլէնին միւտտէթի իշթիխատըմը Քաեէն իչիւն, մէպուսանտան միւրէքքէպ օլարագ միւթէշէքքիլ օլան գոմիսիօն, նագլիյէ գումբանեալարընա մէնսուպ օլան ատէմլէրին, կիւնտէ 12 սաաթտան զիեատէ չալըշտըրըլմամագտան մէն իտիլմէլէրի հագգընտաքի Թէքլիֆի գապուլ էյլէմիշ տիր.

Մէճլիսի Ալեան, իմլիք գազանընա աթըլան եիւզ քիլօ բանճարտան 7 3/4 քիլօ չէքէր հուսուլինին ուսուլ իթթիխազընա տայիր օլուպ, ազամմէճ մէճլիսի մէպուսան թարաֆընտան գապուլ վէ թաստիգ գըլընմըշ օլան լայիհաեը, պիր Թադըմ Թատիլաթ իճրասըյլա գապուլ իթմիշ տիր.

Պուքրէշ 27. — Ռումանիա հարպիյէ նազըրը, գալէ վէ իսթիհքեամլարըն իքմալի թեսլիհ վէ Թէճհիզի իչիւն, 45 միլիօն Ֆր. Թախսիս օլունմասընը Մէճլիսի Մէպուսանա Թէքլիֆ իթմիշ տիր.

Թանզիմի Թէշէքքիւրնամէյէ մէմուր գոմիսիօն Թարաֆընտան իթա օլունան լայիհատա, պիր բուպ ատըր գատար Թէրազգըլեաթտան սօնրա, ինթիխապ օլունան մէճլիսի Մէպուսան ազասընըն պիրինճի վազիֆէսի, գրալ հազրէթլէրինէ իւֆայի Թէշէքքիւրատէն իպարէթ օլտուղու պէեան օլունմուշ տուր.

Կէլկրատ 27. — Տիւնքի կիւն պիլկրատտա ազտ օլունան գալինէ մէճլիսինտէ զահիրէն մուվաֆագաթ հասըլ օլմուշ տուր.

Մալիյէ նազըրը Մ. Վուիչին Էվրօբաեա վուգու պուլան սէյեահաթը պիրլէրինէ սէպէպ օլան պազը իթթիգաքլարըն միւպայէնէսի, վէ սայիր Թասավվուրաթը մալիյէսի հուսուլըէզիր օլամաեաճաղընտան, մումայիլէյհին Պէրլինէ սէյեահաթ Թասավվուրու տախի Թէրք օլունմուշ տուր.

Պու կիւն Պէլկրատտան հարէքէթ իտէն Մ. Բասիչին էէրինէ նաֆիա նազըրը Մ. Պէլիմիրօվիչ պաշ վէքալէթ ումուրունու Թէտվիրէ իտէճէք տիր.

Լօնտրա 26. — Սթանտըրտըն պէեանընա, Չին մէմալիքինին ճինէթի շարգիյեսինտէ վագընանքինկ չէհրինտէ, բէսքաեէ խալգ մը բիսթիեան խանէլէրի իւզէրինէ հիւճում վէ Թալան իտէրէք մալլէրինի եաղմա իթմիշ տիր. Խրիսթիեանլարըն Թագիպաթը (հալածում) իչիւն խաֆի ճէմիյէթլէր մէվճուտ օլտուղու զանն օլունմագտա տըր.

Լօնտրա 27. — Ամոյ Բէ-Բէրին Նանքինկ վուգուաթը հագգընտա Շանկայտան ալտըղը մալումաթա նազարէն, էվրօպալը գատընլարլա չօճուգլար չէհրի Թէրք իտիպ կիթմիշլէր տիր. Պիր նէվ բրօթէսթան օլան Մէթօտիսթլէր զըլար մէքթէպի աթէշէ վէրիլէրէք եաղմա իտիլմիշ տիր. Տիկէր միսիօնէրլէր իւզէրինէ տախի հիւճում վուգու պուլմուշ, անճագ էհալի հիւճում իտէնլէրի տաղըթմաղա մուվաֆֆագ օլմուշ տուր.

Բօրբօյիս նամ Ինկիլիզ հարպ սէֆինէսի Նանքինկէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմիշ օլուպ, մահէլլի վագաաեա Չին ասաքիրի տախի սէվք օլունմուշ տուր.

ՏՕԳԹՕՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Թէտավիի խուսուսի, իլէթի էֆրէնճիեէ, վէ ալէթը Թէնասիւլիյէյէ տաիր.
Գալաթատա քէօբրիւ պաշը նիւմէրօ 5.

ԱՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ
ԿԱՄ
ԱՌԱՋՆՈՐԴ
ԱՄՈՒՍՆԱՑԵԱԼ ԱՆՁԱՆՑ

Գրեց
ՏՕԹ. Ի. ՔԼԷՄԱՆ
Բժշկական համալսարանէն
Բարիզու

Հրատարակիչ Մ. ՔԱԼՊԱՔՃԵԱՆ — Թարգմանիչ [illegible]

ՏՊԱԳՐ. Գ. ՊԱՂՏԱՍԼԵԱՆ

(Գին 5 Ղրշ.)

Ֆրանսայի բժշկական համալսարանէն՝ համբաւաւոր Տօք. Քլէմանի այս հետաքրքրաշարժ եւ ընտիր երկասիրութիւն՝ հայերէն մաքուր աշխարհաբարի թարգմանուած, բարոյական բազմաթիւ դասերով արդարեւ մանկագին ծառայութիւն մը պիտի մատուցանէ այն ամէն անձանց, որք ամուսնական խորհրդաւոր կենաց մէջ մտնելու մտադիր են եւ կամ մտած, նաեւ գիտական նոր ճշմարտութիւններով պիտի ցուցնէ մէ՝ ապագայ ամուսինք ինչ պարտին գիտնալ իրենց ամուսնութեան նախընթաց օրը, եւ այնուհետեւ. նաեւ՝ թէ ո՞յք են այն անմիջական դարմաններն, հարկաւո՞ր՝ կանխարգելապէս բուժելու ամուսնական [illegible] զեղծմանց տխուր եւ ցաւալի հետեւանքները.

Կեդրոնատեղին է Զարդարեան գրատուն, կը գտնուի նաեւ բոլոր Հայ գրավաճառաց քով. Գաւառներէ կամ օտար երկիրներէ յանձնարարութեանց համար փափաքողք կրնան մէն մի օրինակի համար 6 ղրշ. Տճ. Գղ. Անգ. Ռս. եւ Պլ. նամակի թուղթ ղրկել մեր հասցէին,

Մ. ՔԱԼՊԱՔՃԵԱՆ — M. KALPAKDJIAN
Սուլթան-Համամ, 14. — Sultan-Hamam, 14.
Կ. ՊՈԼԻՍ — CONS/PLE

ՀԱՅԸՆՏԻՐ ՀԱՒԱՔԱԾՈՅ
ԱՐՁԱԿ ԵՒ ՈՏԱՆԱՒՈՐ
[illegible]

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

Իւր բազմամեայ խմբագրութեամբ և այլ և այլ երկասիրութեամբքն ծանօթ Մինաս էֆ. Գափամաճեան խնամեալ աշխատութեամբ պատրաստուած է ձոյն գործը.

Գինն է 6 ղրշ. Ա. հատորինը որ անկէ առաջ հրատարակուած է, 4 ղրշ. իսկ Ա. և Բ. հատորներունը 10 ղրշ. դպրոցաց համար կարեւոր զեղչ. Կեդրոնատեղին է ի Մերճան Աչճեան գրատունը և կը գտնուի ամեն գրավաճառաց և ջրավաճառ Պօղոս և Ցակոբ աղայից խանութները։

3—2

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԳԱԼԱԹԱ ԲՕՐՍԱՍԸ

1891 Մայիս 17

Էսհ. Ըմ. միւքէտտէլէ. սէրի Տէ	— —
Տիւն ագշամ գափանմըշ	19 39
Պու սապահ աչըլըշ	20 1
Էն եիւքսէք ֆիեաթ	20 1½
Էն աշաղը ֆիյաթ	19 39
Սէրի Ա.	42 10
» Պէ	23 —
» Սէ	20 1
Թահվիլաթը Օսմանիյէ	80 17
Էն եիւքսէք ֆիեաթ	80 26
Էն աշաղը ֆիեաթ	80 12
Թասֆիյէ	18 20
Շըմէնտըֆէր . . . Ֆր.	72 —
Օպլիկասիօն Թրամվայ . Լ. Օ.	509 —
Իսթիլամ 8 կիւնէ »	290 —
» 1 » »	130 —
ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ	
Իսթանպօլ պանգասը . . Ի. Լ.	6 —
Սօսիէթէ Ժէնէրալ »	5 8
» Օթ. չանժ է վալէօր »	4 36
Գրէտի Ժէնէրալ օթօման Լ. Օ.	9 8
Թրամվայ »	5 75
Րէժի	15 7
ԵՈՒՆԱՆ ՖՕՆՏՕԼԱՐԸ	
Իսթիգրազ 5% . . . Ֆր.	435 —
» 4% . . . »	— —
Պանգ նասիօնալ . . . »	427 —
Լօրիօմ . . . »	— —
ԱԳՃԷ ՖԻԵԱԹԼԱՐԸ	
Օսմ. լիր. 100 ղշ. տան Ղշ. Ֆ.	
Սիմ մէճիտիյէ	108 5
Մէթալիք	101 20
Պէշլիք	103 10
Ալթըլըգ	103 10
Ինկիլիզ լիրասը	110 18
Ֆրանսըզ »	87 22
Բօլ	90 5
Գարպօն գաեիմէսի	7 70
Գօնսօլիտա բէբօրու	— —
Օսմանիյէ » . . Բէբօր	— —
Շըմէնտըֆէր » . . Ընթ. ր.	— —
ԳԱՄՊԻՕ	
Լօնտրա	109 35
Փարիս	22 97½
Ֆրանգ	— —
Ֆիօրին	10 60
Մարգ	18 37½